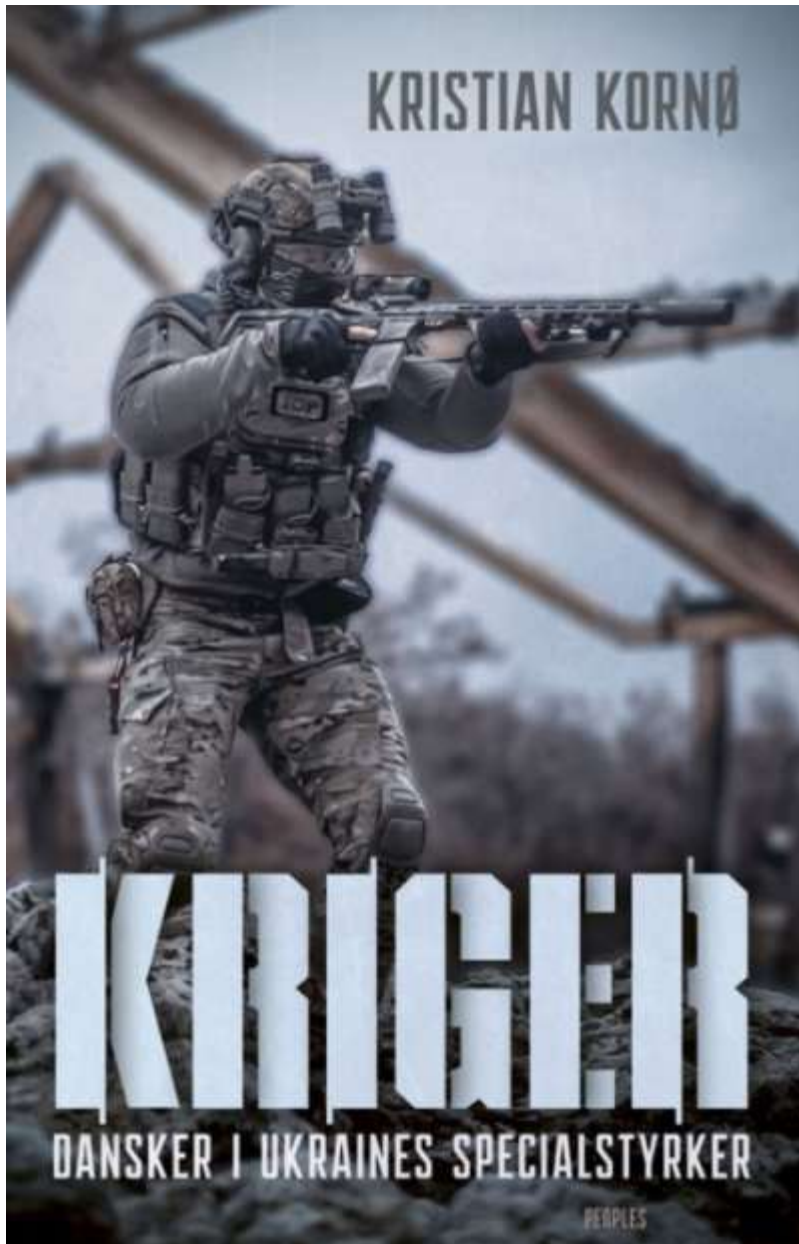

Fra fronten: Danskere i krigen i Ukraine

Titel: Samling af bogandmeldelser: Fra fronten - Danskere i krigen i Ukraine

Anmelder: Simon Papousek, bibliotekar på Forsvarsakademiet, Cand. Mag

Krigen i Ukraine har nu varet i mere end tre år, og bogfronten har ikke ligget stille. Der udgives forventeligt stribevis af bøger om krigen. Anmeldelsesredaktionen har således modtaget en stak danske bøger, som her vil blive omtalt samlet, idet de i omfang og indhold minder betydeligt om hinanden. Det gennemgående tema i disse udgivelser er danske borgeres oplevelser af krigen i Ukraine.

...

Soldat. Dansker i krig i Ukraine, af Bjarti G. Olsen. Fortalt til Emilia Hansen. True Stories. Lindbak + Lindbak. 133 sider. Illustreret.

I bestræbelserne på at ville bidrage til krigen i Ukraine, drager den færøske Bjarti G. Olsen afsted til fronten i Ukraine. Mere eller mindre tilfældigt havner Olsen i det telt, som sender ham videre ind i den ukrainske fremmedlegion. Her bliver Olsen transporteret til ukendte steder, udrustes og sammen med andre frivillige fra stort set hele verden, oplever han krigen fra skyttehullerne og patruljerne. Bjarti G. Olsen har baggrund som livgarder, hvorfor hans militære træning kommer ham til gavn. Han beskriver sig selv som meget anderledes fra flere af de andre frivillige. Her fylder lykkeridderne en hel del. I stedet for at opføre sig som soldater, er der ikke ende på alle de historier om hvad de har oplevet og hvad de kan. De er nogen fandens karle, lige indtil de første granatnedslag sender dem på hovedet i dækning.

Olsen beskriver patruljerne, sammenholdet, droneangrebene, beskydning og de pludselige meldinger om russiske soldater i nærheden. Det er en vedkommende bog, hvor læseren kommer ret tæt på. Måden, hvorpå Olsen skriver, virker effektiv, og beskrivelsen af for eksempelvis behandling af sårede fremstår nøgternt og tilstrækkeligt subtilt til, at læseren godt kan fornemme lugten, synet og angsten.

Det er en bog som gerne vil fortælle om oplevelserne ved fronten, ventetiden og humøret. Det lykkes på fornuftig vis, og den indfrier dermed sit formål. *Soldat* er blevet til i et samarbejde med forfatteren Emilia Hansen, der har indsamlet Bjarti G. Olsens fortællinger, og bragt dette til en sammenhængende historie.

...

Kriger. Dansker i Ukraines specialstyrker, af Kristian Kornø. Peoples. 242 sider. Illustreret

Krigen i Ukraine er som andre krige trækplaster for personer, der ønsker at deltage i kampene som frivillig, på lejebasis eller på anden vis bidrage til krigens gang. I denne bog fortælles historien om den danske soldat Mike, som bliver frivillig på ukrainsk side. Mikes fortællinger er samlet og nedskrevet af journalisten Kristian Kornø.

Mike – som ikke er hans rigtige navn – har en farverig baggrund som både soldat, fodboldfan med hang til tumult og så er han et 185 cm højt muskelbunt. Som soldat har han været udsendt til blandt andet Irak, hvor han har knyttet bekendtskaber til folk fra sikkerhedsfirmaet Blackwater.

I bogen *Kriger* fortæller Mike, at han blev soldat i Ukraine, fordi statsminister Mette Frederiksen holdt en tale, hvori det fremgik, "*at der juridisk ikke er noget til hinder for at tage til Ukraine og kæmpe*" (side 14). Det gør indtryk på Mike: "*Statsministerens tale overbeviser mig. Jeg vil ikke risikere mit liv for en sag og så blive retsforfulgt for det bagefter*" (ibid). Således ender han i Ukraine, og bogen kan tage sin egentlige begyndelse.

Mike kastes hurtigt ud i kampe, patruljer, bagholdsangreb iblandet hviletid, sammen med frivillige fra andre lande. Der er ikke megen langtrukken ventetid, transporter frem og tilbage fra sted til sted eller tid til restituering mellem kampene. Der bliver skudt en del, bomberne regner ned over de frivillige og der lægges ikke fingrene imellem, når torturkældre bliver opdaget og efterfølgende beskrives. Der er heller ikke sparet på de bloddryppende detaljer i beskrivelser efter nærkampe.

Billedsiden er muskuløse mænd med tatoveringer, skelet-ansigtsmasker, kasketter og Converse-støvler. Alle er bevæbnet med pistoler, maskingeværer og der smides håndtegn til fotografen. Alles ansigter er sløret ligesom Mikes rigtige navn. Tilsyneladende er russerne ude efter ham og har udlovet en dusør for en video med hans voldtægt eller lig. Alt det er for så vidt ret underordnet for bogens hensigt: at beskrive krigen i Ukraine fra skyttegraven tæt ved fronten. På bagsiden læses: "*KRIGER er en rå fortælling fra hverdagen ved fronten. Det er en unik førstehåndsskildring fra civilisationens yderste grænseland, hvor verdenshistorien skrives med blod. Og hvor du slår ihjel eller dør*". Fortællingen er i sig selv dramatisk nok, og virkemidlerne og de mange tillægsord og beskrivelser synes en anelse unødvendige.

...

***Massakren på Æblevej. Ruslands besættelse af Butja*, af Emil Filtenborg. Peoples. 202 sider.**

I krigens indledende fase, rykkede russiske styrker mod Kyiv og ankom til forstaden Butja. Byen ligger syd for Kyivs lufthavn Hostomel og nord for forstaden Irpin. Butja består af to hovedveje – Stationsvej og Æblevej – foruden nogle virksomheder og beboelsesejendomme. Umiddelbart er der ikke tale om noget kæmpebytte for en angriber. Men ikke desto mindre skulle byen blive offer for russisk aggression.

Massakren på Æblevej omhandler, som titlen antyder, om russernes mere eller mindre tilfældige nedskydning og mishandling af Butjas indbyggere. Knap 400 ukrainere mistede således livet og et utal blev udsat for forskellige grusomheder. Journalisten Emil Filtenborg fortæller om den knap månedlange besættelse af Butja. Filtenborg har blandt andet været udsendt for Ekstra Bladet og Jyllandsposten og har således rapporteret til disse medier fra Ukraine.

Bogen indledes med en beskrivelse af en søvnig by, som bliver vækket af russiske kampvogne og soldater, der bevæger sig ned ad Æblevej. Enkelte indbyggere gør modstand – russerne mister blandt andet en tankvogn – og det er med til at eskalere russernes behandling af byens borgere. De iværksætter en klapjagt på dem, der har angrebet dem, og tvinger mænd til at smide tøjet for at afsløre eventuelle kendemærker som kan sætte dem i forbindelse med den ukrainske hær. Det er i dette kaos, at nedskydningen af tilfældige civile begynder. Ældre mænd på cykler, kvinder og sågar børn bliver ofre for russernes kugler. Disse hændelser gør, at Emil Filtenborg vil undersøge sagen nærmere og gør en stor indsats for at afdække forløbet.

Bogen fungerer som et vidnesbyrd baseret på interviews samt en redegørelse for, hvilke enheder der opholdt sig hvor og hvornår i Butja. Det bliver en længerevarende afdækning og det lykkes for forfatteren at komme fornuftigt i mål.

...

***Lad nu være med at dø. En dansk krigsveterans kamp mod egne traumer og Ruslands invasion i Ukraine*, af Johan Høeg Hansen. I samarbejde med Ole Damkjær. Forlaget Momena. 223 sider. Illustreret.**

I bogen *Lad nu være med at dø* fortæller Johan Høeg Hansen om sine oplevelser i Ukraine til journalisten Ole Damkjær. Selvom Damkjær står som bogens forfatter og har det overordnede redaktionelle ansvar, er det i realiteten Hansens fortælling, der udgør bogens kerne.

Johan Høeg Hansen er livgarder og veteran fra Balkan og Afghanistan. Han rejser i 2020 til Ukraine for at flytte sammen med sin ukrainske kæreste i Kyiv. Her arbejder han med at få det ukrainske ambulancevæsen til at fungere samt træner servicehunde til de mange ukrainske krigsveteraner.

Da russerne går ind i Ukraine, beslutter Hansen sig for at forlade Kyiv og søge mod Rumænien. Han har lagt en plan for, hvordan han skal forlade landet. Denne plan deler han med andre danskere, som er velkomne til at følge ham, hvis de føler behov for det. Og det er under turen mod Rumænien, at Hansen beslutter sig for at gå ind i nødhjælpsarbejdet til fordel for Ukraine. I selskab med bekendte fra sin tid i Forsvaret, får han etableret en forening, og hjælpearbejdet kan således gå i gang.

Hansen har en blandet baggrund – udover sin militære baggrund, har han været politimand i Grønland og brandmand – og dertil kommer en tumultarisk barndom og ungdom. Det lader til, at det at hjælpe og bidrage til andres velbefindende (mennesker såvel som dyr) ligger ham meget på sinde. Hansens udsendelse til Balkan resulterede i, at han fik PTSD og ikke mindst

tændt gnisten til at ville hjælpe civile i nød – uanset hvor meget eller hvor lidt. Alting tæller i hans regnskab og det er omdrejningspunktet i bogen.

Selvom at formålet i sig selv er hæderligt, oplever Hansen gentagende gange bureaukrati, korrupsion og andre forhold der forsinker nødhjælpsarbejdet. Derfor må alternative midler tages i brug – nogle gange donerer han egne midler til formålet, eller han deltager aktivt i at få produktionen af feltrationer i gang. Nødhjælpsarbejdet handler således ikke blot om at transportere hjælp, men i lige så høj grad om kampen for overhovedet at skaffe den.

Bogen er disponeret over 27 kapitler af varierende længde. Hvert kapitel har sin egen fortælling, hvor det ikke kun er oplevelser fra Ukraine der fremhæves. Udsendelserne til Afghanistan, livet med PTSD og andet beskrives også i kapitlerne.

Tilføj kommentar

Du skal **logge ind** for at kommenterer på denne samtale.

0 Beskeder

Tidligste Først ▼

Ingen beskeder i denne samtale.